

מתיקות השבת

יו"ל ע"י ישיבת חיים של תורה - לובלין פניה"ק ירושלים ת"ו | בראשות הגאון רבי מנחם ברוך יאווע שליט"א תלמידו של מרן פוסק חזון בעל 'שבת הלוי' צוק"ל

◆ משיחורניו של מורינו ראש הישיבה שליט"א ◆

מתיקות התפלה העולמית

"ויעמד פינחס ויפלל ותעצר המגפה". מובא בגמרא (שבת י"ג), שהתפלה נקראת 'חיי שעה' והתורה נקראת 'חיי עולם', ובפשוטו מובן שהתורה נקראת 'חיי עולם', משום שהיא מלמדת את האדם לעשות את מצוות ה' שעל ידן הוא זוכה לחיי עולם הבא שהם חיי עולם נצחיים, והתפלה נקראת 'חיי שעה', משום שבה אדם מבקש את צרכיו הגשמיים שהם חיי שעה עראיים.

ובפשוטו, התפלה נקראת 'חיי שעה', ללמדנו שצריך לבקש בתפלה כבוד לפני אביו על כל מה שהוא נצרך ועל כל מה שהוא יצטרך בעתיד בכל שעה ושעה מימי חיו, כגון: שדיה, בית, ילדים צדיקים, בריאות, פרנסה, מקומות למוד לילדים עם חברים ויולמים טובים, שדוכים הגונים לילדים, לנכדים ולצאצאים, שאנו יוצאצאנו לא נזק בשום הזק של תאונות, מחלות בגוף ובנפש, וכיוצא בזה. ועוד כל מיני בקשות פאלו, שראוי לאדם לפרט בתפלתו את משאלות לבו ואת כל מה שהוא צריך לפרט פריטים, גם מה שיהיה צריך בעוד שנים רבות ובגיל זקנתו ולאחר פטירתו (ע' ברכות ה.).

תפלה טפלה

לתפלה של בקשות פאלו קוראים 'חז"ל חיי שעה' ולא חיי עולם, אף לכאורה קשה, אף אפשר לקרא לתפלה 'חיי שעה', הרי התפלה עצמה היא דבר רוחני שעל ידה אדם זוכה בה' וכבר אמר ר' יוחנן (ברכות כא): 'הלואי שיתפלל אדם כל היום כלו'?

אלא שחז"ל קראו לתפלה 'חיי שעה', כי התפלה פלעצמה היא חיי שעה, הינו שאדם שעוסק רק בתפלה מגלי לעסק בתורה, תפלתו היא 'חיי שעה' לבד, ועל כן נאמר בספר משלי: "מיטי אָנוּ ממשבע תורה גם תפלתו תועבה", הינו שאדם שאינו עוסק בתורה, הרי שתפלתו יהי רק על חיי עולם

הזה בלי מחשבה על עולם הבא והן תפלות תועבה לעצמת התפלות הראיות, וכמוכא בזה"ק (תקו"ז דף כב.) שאותם המבקשים בתפלתם רק על גני, חיי ומזוני, הם נדמים לכלבים האעקים הב הב, הב לן גני, הב לן חיי, הב לן מזוני.

תפלה מעלה

ואלו כשאדם עוסק בתורה, הוא מגלה בה מה ה' דורש ממנו, ועל ידי עסק התורה בקדושה, הוא מבין מה תכליתו ומה ראוי לו לבקש בתפלתו, ובתפלתו הוא מבקש מה' שיזכה אותו לעשות את צונו ולזכות על ידי זה בחיי עולם הבא, וגם מה שמבקש על פרנסתו ושאר בקשות גשמייות, מפרטות בבקשות אלו היא פדי שייכל להשקיע את זמנו יותר לתכלית, לקצת בדרך ה' בשיש בדעת בלי טרדות גשמייות, ותפלה זאת המעורבת בעסק התורה פודאי נקראת 'חיי עולם'.

ורבי יוחנן שאמר 'הלואי שאדם יתפלל כל היום פלו', דבר על מעלה נשגבה יותר: הלואי שאדם יעסק בתורה באופן שבתוף למודו יהיה עסוק גם בתפלה, כי עסקו בתורה יהיה תוף כדי קשר רצוף עם ה' ותפלה, כמו שפיצינו בתלמוד ירושלמי (ברכות פ"א ה"א) אצל רשב"י שלא היה מפסיק ללמודו אפילו לקריאת שמע, שלכאורה הדבר תמוה, היתכן שאדם יעסק בתורה מגלי לקבל עליו על מלכות שמים ח"ו?!

אלא הפרוש הוא, שרשב"י עסק בתורה בדבקות גדולה כל כף בה' עד כדי שכל למודו היה עם מחשבות עמקות של קבלת על מלכות שמים ואתה ה', ולפי דעתו הגדולה, אם נפסיק ללמודו לקריאת שמע, הדבר יחשב לירידה עבורו, כי בלמודו הוא מקבל עליו על מלכות שמים בכל רגע באופן מעלה יותר מאשר שיקרא את קריאת שמע בעצמה.

מתיקות הניסים

— מכתבים למערכת —

אסון של חסר כבוד הורים

לכבוד מערכת הגליון מתיקות השבת, ברצוני לפרסם את ספורי בגליון שלכם, הנקרא בשקיקה על ידי כל שכבות העם, מלמדינים ועד פשוטי עם, ילדים ומבגרים כאחד.

בהיותי ילד קטן הייתי מלא מאד במרא הייתי משתובב ולא מצית להורים ולמחנכים, כמה שחורי נסו להרגיע אותי ולישב את דעתי, לא הצליחו. ערב שבת אחד, כאשר הסבא רבה שלי היה מזמן אלינו לשבת, השתובבתי כהרגלי והפעם מלאתי מוצץ גומי במים והתנתי בתוך הבית.

כשאבי ראה את זה, הוא עצר אותי בכל תקף מלעשות זאת, ואמר לי שמלבד הכלאנו שזה עושה בבית, יש בכך משום סכנה שהילדים יעלו להחליק על המים.

אלא שהמעשה השוכבי הזה מאד משך אותי, ולכן גלי שחורי שמו לב, מלאתי שוב את המוצץ במים והתנתי את המים מחוץ לדלת הבית, כך עשיתי כשילש או ארבע פעמים בלי שחורי שמו לב לכך כלל, והתענגתי לקאות את המים הנתונים לכל עבר.

השעה היתה קרובה לזמן כניסת שבת, ואז הסבא רבה הגיע לביטנו, הוא יעלה את המדרגות לאט לאט, ישב בבית, שתי כוס מים, שמח לקאות את הנכדים, ומיד אבי אמר שתקף הוא רוצה לצאת לתפלה. הסבא אמר: אם כן אני ירד כבר עכשו את המדרגות, בכדי שלא לעכב אתכם בכך שאני יורד באטיות.

ואכן הסבא יצא מהבית וירד לאט לאט ואז ארע הרעוע מקל!! אחת המדרגות היתה רטבה מהמים שהתנתי והסבא שלא הבחין במים החליק עליהם!

לפתע נשמעו קולות של שבר מהמדרגות, יצאנו מיד בבחילה מפחד הבית וראינו את סבא שוכב שרוע על המדרגות ומתאנח. אבי שהבחין שמדבר במכה נוראה, הזמין מיד אמבולנס, הוסיפאים שהגיעו קבעו שחייבים לקחת אותו לבית החולים, אבי נסע אתו וחזר בליל שבת הביתה כרגיל. בפנים המעזיזות על דאגה.

הוא ספר שבין היתר נהיה לסבא שבר קשה כרגיל שבר כזה שגרם לעצם שנשברה לעלות « המשך המעשה בנעמד ד' »

מתיקות תפילה השעשועים

על התורה: "והגית בו יומם וּלְלילה", אם כן, איך שיהיה לעסוק כל היום בתפילה?

אלא יבאר לאור האמור, שהתורה נקראת תמי עולם והתפילה נקראת תמי שעה, שרבי יוחנן אינו חולק שאדם צריך לעסוק בתורה כל היום, אלא הוא מחדש שלאחר שאדם לומד ומקבל מלמודו דעת ה', כעת עליו להתפלל על למודו ולחיות את למודו ב'תמי שעה' שלו, הינו לחיות את למודו בכל מעשיו ידיו של היום יום, וכך ה'תמי שעה' שלו יהיו מלאים ב'תמי עולם' של עסק התורה שלמד ונמצא שהוא לומד כל היום.

לכן לאחר שאדם מתפלל מתוך הסדור או לומד מתוך החמש והגמרא, כעת עליו לעסוק ב'תמי עולם' בתוך ה'תמי שעה' שלו, וכגון שאם עסק במשכת מנחות שבה לומדים סגרות שלמות כיצד עושים את המנחה וימי מגיש את המנחה ואת כל סוגי המנחות 'מנחת כהן', 'מנחת סוטה' וכו', כעת עליו להתבונן בעמיק של המנחה כיצד היא גורמת לנחת רוח לפני ה', וכיצד נוכל לגרום גם כיום, שאין בית המקדש, לעשות נחת רוח לפני ה' בתוך ה'תמי שעה' שלנו, וכגון שפאשר נאכל בביתנו, נכון להעלות מנחה לפני ה' על ידי שנתבונן בחסדי ה' שנותן לנו שנים ולשון לטחון וללוש את המאכלים, ובעצם חסד המאכלים המניחים ומישיבים את דעתו של האדם.

למוד כזה עם זכירת ה' ואתה נחשב ללמוד ולתפילה גם יחד.

וכגון פאשר אדם לומד את מסכת סנהדרין שמלבד הלמוד היא מנימים את מצות סנהדרין באופן מעשי, הרי שיש ללמוד המצוה זו את המחשבות שאריות לחשב בעת קיום המצוה כדי להתקרב על ידה לה' יתברך, וכגון שגבין שמצות הסנהדרין מנייה לנו את חסד עניי הפבדו שה' הקיפנו במידתו וכמו כן היא מנייה לנו את חסד הבית שיש לנו בכל השנה שגם הוא ומן ומסוכף עלינו כעניי הפבדו, ובבית יש לנו את מכות הפבדו והמנהיג המכבדים ומנהיגים את בגדיו כעניי הפבדו, ויש לנו את המנוחות להאיר בלילה כעמוד האש וכן על זה הדרך.

ובכך לא נקמים את המצוות רק באופן מעשי ובלא לב, שעל כך הוכיח הנביא את העם בשם ה': "ויאמר ה' יען כי נגש העם הזה בפיו ובשפתיו כפדוני ולבו רחוק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלמדה", אלא נקמים את המצוות עם רצון ותישוקה לה', להרגיש בעת המצוה אהבה לה' על החסדים שעושה עמנו.

לחיות את התורה

ועתה יובן מה שלקאורה קשה על דברי רבי יוחנן שאמר, הלואי יתפלל אדם כל היום כלי, הרי נאמר

עוד יש לבאר, שהתפילה נקראת 'תמי שעה' מלשון שעשוע עם ה', משום שהנהגת האדם בתפילה היא שהוא חוזר להתפלל לפני ה' בכל שעה ושעה את מבקשו עד שהוא נענה, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות לב): אם ראה אדם שהתפלל ולא נענה יחזר ויתפלל, שאמר: "מנה אלהי חזק ואמין לכה וקנה אלהי", כגון פאשר אדם מתפלל לזכות לילדים, הרי שכל זמן שישועתו מתמהמתה מלבוא, הוא מבקש זאת מה' עוד ועוד בכל שעה ושעה, ונמצא שעל ידי התפילה הוא משתעשע עם ה' בכל שעה.

ואלו התורה נקראת תמי עולם, מפני שטבע האדם שהוא לומד את דברי התורה 'פעם אחת ולעולם', ומתקשה לחזור על למודו וכמו שאמרו חז"ל (ויקרא טו): "מגומר בעתקתא קשנא מחדתא", הינו ששקשה על האדם לחזור על דברי תורה ישנים שכבר למד אותם בעבר מאשר ללמוד דברים חדשים.

תורת השעשועים

ובכך באו חז"ל לעונן את תשומת לבנו, שגם למוד התורה צריך להיות אצלנו בגדר 'תמי שעה', על ידי שחזרו על למודנו ונשתעשע בו בכל שעה ושעה ולא נסתפק בלמוד פעם אחת ללא חזרה, ובעקב באו ללמדנו שבלמוד נזכר את ה' ונשתעשע באהבתו יתברך, שפך נקמים את דברי ר' יוחנן, הלואי שיתפלל אדם כל היום כלי, כי

מתיקות התפילה על התכלית

בציור שבכותרת הגליון: יושב ומתפלל לה' בדמעות, שזוכה אותו לעסוק בתורה לשמה ולבא ממנה ליד מידות והנהגות טובות ויראת ה' ואתה וזכותו על ידי זה בחיי עולם הקבא, וכשנביט נראה, שהקב"ה כבר דאג לו לחיי עולם הזה טובים, כפי שגבר מביתו המשבח.

בציור שלפנינו: יהודי יושב ומתפלל, אך עקר תפלתו היא לזכות בנחלה שהוא נוסף אליה וכן לזכות בהגדרת העיר על רכב משבח והרבה כסף... וכשנביט היטב נראה, שדוקא הוא, מצבו הגשמי אינו זוהר כלל, כפי שמעיד ביתו הפשוט ובמקור: יש מעט מאכלים שקבל מהחלקה... ומעל המקור נכר השלוח בקיר שאין לו כסף למקנו...

ומפיו שהתפילה נקראת 'תמי שעה' מדוע רבי יוחנן אמר שהלואי שיתפלל האדם כל היום כלי?

על כך במאמר: 'מתיקות התפילה העולמית' ובמאמר: 'מתיקות תפילת השעשועים'

עצות מתוקות

לפעמים נדמה לאדם שמטרת התפילה היא רק לבקש הרבה ברכויות מה', אבל האמת היא שעיקר מטרת התפילה היא לבא על ידה להרגיש קרבת ה' ונעימות עם ה'. יתרה, כלומר שרגיש שטוב לנו עם ה', כמו שאמר דוד מלכנו: "ואני קרבת אלקים לי טוב", ומתוך הרגשת נעימות בקרבת ה' יהיה כל כך חביבים ודובקים בה', עד שנהיה מוכנים לעשות את כל אשר רצונו יתברך מעמנו, ועל ידי זה בודאי ימלא ה' את כל משאלות לבנו לטובה.

מתוקות שיחי

רבונו של עולם, חוס ורחמל על נפשנו ועל נפש אצאנו שנוכה לעבדך ביראה ובאהבה, על ידי שגארה ונבחין בכל עת בטובות העצומים שאמרה גומל עמנו, ונוכה להרגיש את קרבתך אלינו ולהתענג ממך, ויגלה את אהבתך העצומה אלינו, עד שנהיה משתגעים ומתלהטים אחרך בכל לב נפש, ובכל פעם שנעסק בתורתך הקדושה נמצא אותך בלמודנו, ובכל תפלה שנתפלל נבא ממנה להתענג עליך, וברחמיך הרבים תמלא את כל משאלות לבנו לטובה, ובישועתך תרום ותגביה קרננו למעלה, ויגאלנו מגלותנו בקרב למשן שמה, אמן סלה.

פחות, מתענג שם פחות ומצטער בראותו את חפת חברו הגדולה משלו, מפני שמינו מוכן שהוא היה יכול בהתאמצות של עוד שעה אחת בעוה"ז לזכות גם הוא לתענוג גדול יותר לנצח.

ומישל לכה הוא מה שמעשים שבכל יום, כאשר אדם קובע אולם שמחות לערף בו את שמחתו, שלפי המיוון שישקיע עבור שמחתו, כך תראה שמחתו, שאם ישקיע מעט ממון על המאכלים ועל התזמורת, הרי ששמחתו תראה פשוטה ואם ישקיע יותר, היא תראה יותר משבחת.

רוח עצום בהשקעה מועטת

כך הוא בעולם הבא. שהתענוגות שם הם גדולים מאד לאין שעור וכדי לזכות להם האדם יורד לזה העולם ובהשקעה מועטת של שעה אחת בעולם הזה, הוא זוכה להתענג על ה' בעולם הבא לאין שעור, ולכן ישנה מעלה יתרה בעולם הזה מבעולם הבא, כי רק בעולם הזה אפשר להכין את התענוג לנצח בעולם הבא.

ובלמוד התורה אדם מקבל דעת ביצד לקנות עולם הבא, כי התענוגות של העולם הזה פאכילה ושתיה ושאר תענוגות של 'קול מראה וריח', הם תענוג של רגע אחד שפאשר אותו רגע חולף - אדם יכול לקוץ בתענוגות אלו, ועל כן עלינו לבקש בעולם הזה שנופח לעקר שהוא המתיקות בעולם הבא, וישבא לעולם הבא נתענג ולא נכה שם, ואדם שהתענג על ה' בעולם הזה, נותנים לו להתענג שם על ה', כמאמרם (סנהדרין צא): 'כל האומר שירה בעולם הזה, זוכה ואמרה לעולם הבא', לכן עלינו להשפיל להתענג על אהבת ה' בעולם הזה, ולחלות את פניו שיפתח לנו את היכולת העולם הבא. שנתענג שם באהבתו ללא גבול, וזכנו ה' לכה, אמן.

שינוי באבות (ד י): 'פה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מפל חיי העולם הבא'. והדבר תמוה מאד, הרי אנו יודעים שאין תענוג יותר גדול מהתענוג שיש בעולם הבא, כמו שכתוב על חיי עולם הבא: "עין לא ראתה אלקים זולתך", ושם הצדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה?

אלא נראה לבאר, שהסבה ששעה אחת בעולם הזה יותר מפל חיי העולם הבא, היא משום שבעולם הבא האדם כבר מקבל את שכרו על מה שעמל בעולם הזה, ואילו כאן בעולם הזה אדם מרגיש כעני, מפני שהוא זקוק תמיד לישועות גדולות מה'.

עולם של ענוה

אם כן, רק בשהותו של האדם בעולם הזה הוא יכול לקנות ענוה גדולה מכה שהוא חסר ישועה ומיסר בימי שהותו בעולם הזה, ולעמדת זאת בעולם הבא הוא אמן תענוג גדול שאי אפשר לתאר, שהצדיקים מצביעים על הקב"ה ואומרים: "זה ה' קונו לו נגילה ונשמחה בישועתו", אבל אין שם את ההרגשה של עניוה, לכן ישנה מעלה כפה בחיי עולם הזה יותר מפל חיי עולם הבא, כי לולי הרגשת העניוה והשפלות שיש לאדם בעולם הזה, לא יוכל לזכות להתענג בחיי עולם הבא.

והתנאי נקט לשון 'פה' שעה אחת בעולם הזה, ללמדנו שבמזון מועט של שעה אחת בעולם הזה אפשר לקנות שנים רבות מאד של חיי נצח בעולם הבא, ושם בעולם הבא כבר אי אפשר לקנות כלום, אלא רק כאן בעולם הזה.

קוויות נצחיות

ועל כן אמרו חז"ל (ב"ב עה): שבעולם הבא 'כל אדם ואתו נכה מחתפו של חברו', כי כל אדם נהנה לפי מה שהוא טרח בעולם הזה, ומי שטרח

להפך את 'שבעה עשר בתמוז' למותיקות

בעת ההתעטפות בטלית את החסד הזה שה' עוטר ומסוכך עלינו נכון לכסות את גלפוננו של החבר, שהלבנת פנים הוא עוון חמור מאד הנחשב כשפיקות דמים (ב"מ נה). וכמו כן בהתעטפות הטלית יש לבנו לקיים 'פי תראה ערם וכסיתו', לכסות ולעטף את 'לדיו הקטנים בגדים וכן לתת בגדים למי שאין לו.

חסד ה' וחסד שלנו

וכמו כן כשאנו מניחים בכל יום את התפילין, עלינו לזכר שמלבד מה שהן מן מפורות לנו את חסד יציאת מצרים, הן מוזכרות לנו בקה שנת 'כנגד הלב וכנגד המוח' את חסד ה' שכלבנו ובכל אברי גופנו ואת החסד ה' שבמחננו ונפשנו הבריאם.

וכל חסד שאנו זוכרים דרך התפילין שה' גומל עמנו צריך להביא לנו לקח מתוך לנהג במדות

חסד וכו', וכן להתעלות בהכרת ה', ולהיה את ה' פרושו להפיר בהסדים שה' עושה עמנו ועל ידי כך לעבדו באהבה.

מתנת הכריאות

ולכן יש להתבונן בחסד ה' שעלינו, כגון זה שיש לנו עינים בריאות, ושאנו יכולים לאכל כל דבר ולא נצרכים לאכל דרך 'זונדה' ה', ואנו יכולים להתהלך בריאים ושלמים ואיננו נצרכים לשכב בבתי חולים תחת ידי הרופאים, ועל החסדים הכללי ראוי לבנו גם בעת קיום המצוות, כגון שבעת ההתעטפות ביציאת נזכר את החסד שה' עוטר אותנו בכנינו וישומר ומחפה עלינו מפל חלי וצרה ומפל בשית פנים.

ובעת שאנו זוכרים את חסד ה' שעלינו, בד בבד נקבל עלינו לעשות גם אנו מעשים טובים כנגד אותו חסד שה' עשה עמנו, ולכן כשאנו זוכרים

ב"ז בתמוז נשתדור הלוחות, ואמרו חז"ל (ב"ב יד) על הפסוק: "אשר שברת", שאמרו לו הקב"ה למשה 'ישר כח ששברת', ומכה שחז"ל למדו את הישר כח מהמלים של ה'שברה' עצמה, אנו למדים שדוקא הצער והמשברים שעוברים על האדם יכולים לעמד לימינו ביותר ולהקנות לו עולם הבא גדול, אם יתעורר על ידם לעבד את ה' בלב נשבר והנהנעה ובענוה שאז עבודתו רבויה ביותר.

וביום י"ז בתמוז שבו נעשה משבר גדול לישאל גם עקב כך שבו החלו לפרץ פרצות של מלחמה נגד ירושלים עיר הקדש והמקדש וכו', עלינו לראות להפך את המשבר להתעלות וכנגד הפרצות שפרצו בירושלים נפרץ הפרצות חדות בעבודת ה'; להתעלות יותר במדות של עז טובה, אריכות אפים, ענוה, אהבת ישראל,

טובות, ומכיוון שהתפליון מופיע לנו ש'ה' היטיב לנו בזרוע הנטויה, נלמד מן הגמול גם אנו חסד עם אחרים ב'רוע נטויה', הינו ביד רחבה.

לתרם את הכליות לחבר

ובכריכת פל רצועה מרצועות התפליון של יד, יש לכוון על חסד נוסף שבאברים הפנימיים כמו: הכליות שהן ירועות, ומנוהג ללמד להשתמש בתכונה שבכליות לחשב מן השבות ולעצור עצות טובות לחברינו, וכשאזכרים את חסד הנקבה, נכון לגמול חסד עם הנקבה של חברינו ככה שנתנו להם מאכלים טובים, בפרט בזמנים שהם מקוים לעזרתנו, מגוון כשנולדו ילד חדש למשפחה מישראל.

וכשנזכר את חסד הטחול שהוא מגלה לאדם מתי הוא צריך לנחם מיגיעתו, נכון לעזר לבריות גם כאשר הדבר כרוך ביגיעה וטרחה, ונזכור שכל מה שאדם עושה, לעצמו הוא עושה, וכשאדם

עוזר לחברו, סופו שהחסד הזה יטיב לו בכפול כפלים וימאמר החכם מכל אדם: "שלח לחמך על פני המים כי רב תהיה תמציאנו".

להביט בעין יפה

התפליון של ראש שהן "בין עיניך" מופיע לנו את חסד ימור העינים שנתנו לנו ה' שבלעדי האדם חשוב כמות (גודל) וכשנזכר את החסד הזה, נכון להסתפל בעין טובה על כל אחד מישראל, ומארגנה הבתים שבתפליון אלו, אנו למדים להסתפל בעין טובה על ארבעת סוגי בני האדם הסובבים אותנו: ההורים, האשה, הילדים, והחברים.

וכן כשנזכר את חסד העינים, נכון לקיים "עין תחת עין", שנתנה את עינינו הרעה לעין טובה וכן שבעזר לחברנו להפך את עינו הרעה לעין טובה על ידי ש'למדו דעת נכונה להסתפל בעין טובה על אחרים ועל פל מוארעותיו.

לתת חמץ לחבר

ברצועות המשתלשלות מתפליון של ראש זוכרים את חסד חוט השדרה המעמיד את גופנו ומנוהג נתעורר לחזק את המעמד של החבר, והרצועות מופיעות גם את חסד ה' שזן את האדם במוון ובחמץ דרוך הכל הטבור ושהוא לא נחנק על ידי ומנוהג נכון להציל אחרים מחנק ואזכרה להעיל להם כמנוהג אורי נעים בבית הנקטת ובבית.

ידוד מלכנו אומר: "אני בצדק אהיה פניך", כלומר, שרק על ידי התבוננות בצדקות ובחסדים שה' עושה עמי באברי גופי, אני יכול לראות את פני ה', עוד יש לקרש בפסוק זה שאנו מבקשים לפני ה' ש'תמיד את צדקתו וחסדו עמנו, כי רק על ידי פה אהיה פניך" - אוכל ללמוד מחסדיו להתנהג גם אני במדות טובות ובצדקות עם חברי פנ"ל.

המשך מתיקות הניסים

על העצם השניה, וכעת סבא יצטרך לשכב בבית החולים למשך תקופה, הלב שלי דפק בחזקה, דעתי שאני אשם בזה שהתחכמתי על אבא ושחקתי במים, אף על פי שהוא הזהיר אותי שהדבר יכול להיות סכנה.

גם אז בתור ילד הבנתי שאם הייתי עושה את זה באשור יש אבא זה לא היה אמור לקרות, כי בודאי הורי היו דואגים אחר כך שלא ישארו מים על המדרגות, ומכיוון שהם ידעו שכעת אין להם זמן פנוי להקל לכן הם לא אשרו לי לשחק במים ואני שלא שמעתי בקולם גרמתי לאסון הזה.

אבי לא ידע כלל שאני שפכתי את המים, והוא ואמי סברו שכנראה הסבא לקח כוס מים בלי שהם הבחינו בקנה. לבי גער מחם, היה לי מצפון גדול, דעתי שאני הוא הפויק, והורי אפילו לא ידעו שאני האשם, אך פחדתי מאד לגלות את זה וציתי שסבא יבירא. אבל לא כמו שקייתי היה. סבא אושפו בבית החולים למשך חודש ימים, וכשאבא היה מוכר לשבת על כסא גלגלים באופן קבוע.

הסבא רבה הזה היה מלא שמחת חיים והיה מאד מדובב אותנו - בני נכדי, אבל מאז שהוא הצרף לכסא גלגלים ה'שמחת חיים' שלו ירדה לחלוטין והוא נהיה שבור לב ומדכדך ואני לא יכלתי למחול לעצמי, הרגשתי ש'גדול עוני מנשוא' והבנתי שגם אם אספר זאת להורי הם יצחקו עלי, ומה שיעשו לי, זה לא יוכל לכפר לי על החטא הנורא שעשיתי.

באותה שנה הייתי קרוב לגיל שמונה ועד גיל חבר מצוה הייתי ממרמר מהמארע הזה, לא יכלתי לשכח את המחזה שקראתי את סבא שוכב פצוע על המדרגות, התהפכתי מילד מלא מרץ לילד כנוס ומפנס באופן קיצוני, והורי הבינו שהסבא למפנמות שלי, היא בגלל המקרה עצמו של הנזק שנקרה לסבא שארע בחדר המדרגות שלנו, והם לא ידעו שהסבא היתה בגלל שאני עצמי גרמתי לנזק הזה.

עד שהגיע יום לפני חבר מצוה שלי, הייתי מאד מהרהר מכך שלבר מצוה שלי הסבא רבה יצטרף לבא עם כסא גלגלים ובלווי הגוי שהצמידו לו לספל בו והכל בגללי!!! הדבר העיב על נפשי מאד, ובלילה כשאבא ישב אתי ללמד את דרך ה', אני לא הצלחתי

להבין כלום, כי הספור הזה ישב לי חזק מאד בלב והרגשתי שאני חייב לפרק אותו, אבא שאל אותי כמה פעמים, מה קורה אהב למה אתה לא מרנן? עד שפרצתי בבכי ולאט לאט ספרתי לאבא את הכל. אבא הקרין לי קור רוח ואמר: אתה לא התבוננת לזה ולא יזעיל שתהיה מיאש מכך. והבטיח לקחת אותי לאחד מגדולי ישראל זצ"ל. למחרת הלכנו לאותו גדול והוא למד אותי דרכי תשובה והמליץ לי לספר לסבא שאני אשם בזה, ולהבטיח לו כפצוי לבא אלי בכל ליל שבת יחד עם אבא לכבדו ולשמחו בדברי תורה.

חששתי מאד לספר זאת לסבא, אך אזרתי אמי וכתספספתי לו את הדברים, לפלאיתי קבלתי ממנו תגובה נעימה מאד, הוא אמר לי במוטותי הטובות: נכדי היקר, זה לא אתה, אתה לא רצית להזיק לסבא, הכל מאת ה' שאוהב אותי ורוצה לזכך אותי כדי שאנחל חיי עולם הבא...

הי צוון שהתועלת שצמא מכך לרבים תכפר לי, והוא רחום יכפר עוןי, אמן.

בבקשת בעל המעשה, הפרטים שמורים במערכת

חדשים מתוקים

- א. מה אומר הוזה"ק על מי שמתפלל רק על בני חיי ומזוני? ב. אם רשפי" לא הפסיק מלמודו לתפלה ולקריאת שמע, מתי קבל עליו על מלכות שמים?
- ג. מדוע התפלה נקראת ש'שוע, והיאך גם הלמוד יקרא ש'שוע? ד. איך ענני הכבוד יש בתוך ביתנו? ה. היאך נהפך את מרייות "ז' בתמוז למתיקות? ו. איך נתרם את כליותינו לחבר ונשארו עם שתי כליות בגוף?

התשובות מונחות בתוכן גליון זה. ניתן לשלוח את התשובות לכתובת האי-מייל: 7885595@gmail.com או בהודעה קולית בקו 'קול מתיקות': 4395-313-073. בצירוף שם כתובת וטלפון | הזוכה מפרשת חוקת: יאיר צדוק, בית שמש.

חנוך במתיקות

בסיים תפילת שחרית, לאחר סדר פטוים הקטרת, אנו אומרים 'תלמודי' הכמים מרבים שלום בעולם, פי הקטרת הניקיה בריחה הטוב שהגיע עד ירוח, להודות לה' על חסד הנשימות העולות באפינו, וסמיכות הקטרת לענין השלום מלמדנו ששקור מעלת חיות האדם התלויה בנשימות היא כשאדם ננוע לה' ועושה את רצונו, ורצונו יתברך הוא להרבות שלום בעולם, ואומרים שם: 'אל תקרי בגוף אלא בנפש', ללמדנו שעליו לבנות גם את נפש הילדים בדרך נעים ושלום, על ידי חנוך בדרך נעים.

נחמות מתוקות...

לשמח על לומדי התורה יצא לאור החלק האחרון, המסלים את סדרת 'מיתקות מועדים' שכתבה אלתרס עם רובמת עמר ישראל בארץ ובעולם.

הכרך החדש מביא אליכם שיעורים ושיחות מתוקים מדובב על ימי בין המצרים ושבעה דחמחא, על צער הגלות והחרוב ועל התקווה לנאולה העתידה מפיו של האור רבי מנחם ברוך שאול טייטלבוים.

מועדור את הלב, מנחם ומחזק את הנפש.

הוצאת המוציא "ימי נח" יצא לאור בהוצאת הספרים המיוחדת של יפה מנחם

טלפון: 052-7162314